

Föreningsarkiven som källa vid Fastighetsforskning

Följande föreningstyper har uppgifter som är användbara vid Fastighetsforskning. Uppräkningen får ses som en exemplifiering.

- Bostadsrättsföreningar (äger och förvaltar fastigheter)
- Bygdegårdsföreningar (syftet att vara föreningshus)
- Fackföreningarna (semesterhem, semesterstugor, konferensgårdar m m)
- Frikyrkorna (kyrkor, predikantbostäder, sommarhem, lägergårdar m m)
- Folkets Hus och Parker (syftet att vara lokalanordnare för föreningslivet, har ofta inrymt biografsalonger, restaurangverksamhet m m)
- Handikapprörelsen (sommarhem, behandlingshem, konvalescenthem som ex Björkefors, Sunne som drevs av Hjärt- och Lungsjukas förening)
- Hembygdsföreningar (håller till i och förvaltar kulturhistoriska byggnader, samlar även på uppgifter om fastigheter i resp socken/församling)
- Idrottsrörelsen (anläggningar för olika former av idrott, klubbstugor och andra byggnader vid anläggningarna)
- Nykterhetsrörelsen – Våra Gårdar (ordenshus, sommarhem m m)
- Scoutrörelsen (scoutstugor, lägeranläggningar m m)
- Samfällighetsföreningar, gemensamhetsanläggningar (vägar, skidspår, snöskoterleder, bevattningsanläggningar o s v)

Vidare:

- Barn- eller skollovskoloniverksamhet i föreningsregi
- Renodlade semesterhemsanläggningar som Värmlands Arbetarkvinnors semesterhem Frykenstrand, Sunne, Semesterhemmet Edsgatan, Alster (Centerpartiets Kvinnoförbund), KFUK Semesterhem Edsgatan, Alster
- Hushållningssällskapets arkiv (egna fastigheter, egen arkitektverksamhet och byggnadskonsulentverksamhet som service åt i första hand medlemmar som bl a resulterat i omfattande ritningsarkiv)
- Nathan Hedins samling, Sunne (Detaljerade ritningar över Köpmangården som var kombinerad affärs- och bostadsfastighet samt ett spännande material från mitten av 1950-talet då affären ritas om till modernt "snabbköp")

Under folkrörelsernas uppbyggnadsperiod fick föreningarna inte äga sina fastigheter. Därför finns ofta uppgifterna om lokaler, markinnehav m m i föreningens ägo i de särskilda *Byggnadskommittéer*, *Byggnadskassor*, *Byggnadsstyrelser* och *Byggnadsfonder* som man drev parallellt med föreningens egen verksamhet. Dessa byggnadsföreningar behandlar Föreningsarkivet som egna arkivbildare med separata arkivförteckningar. De har ibland lite speciella namn som Rätt och Sanning, Sällskapet Trohet, Enigheten, Monitor etc.

Vilka typer av handlingar kan ge information åt fastighetsforskare?

Samtliga handlingstyper som räknas upp i det första punktmarkerade stycket nedan bör naturligtvis finnas i de offentliga arkiven. Ändå kan det ibland vara lättare att hitta de olika ledtrådarna samlade, ex i F-handlingarna, i det föreningsarkiv det gäller.

- Lagfartshandlingar
- Servitut
- Testamenten
- Arvskiften
- Lantmåterihandlingar

Följande handlingar kan vara lättare att komma åt i föreningens arkiv eller att de t o m är unika i föreningsarkivet.

- Ritningar av olika slag   vid nybyggnads/anläggningsprojekt
    vid ombyggnader/utvidgningar av ex
    anläggningar
- Fotografier   Exteriörer, interiörer, miljöer

Beträffande *Byggnadskommittéer*, *Byggnadskassor*, *Byggnadsstyrelser* finns protokoll, verksamhetsberättelser, projektdokumentation, ritningar, räkenskaper och diverse annat. Då det gäller *Byggnadsfonderna* är funktionen att samla pengar till ett planerat bygge eller en anläggning varför handlingarna i allmänhet utgörs av insamlingslistor, andelsförteckningar och räkenskaper.

Verkar det snårigt? Fråga i så fall personalen på Föreningsarkivet i Värmland så hjälper vi till. Allt för att den intresserade forskaren ska komma åt ytterligare pusselbitar i sitt sökande.